

rekreáció, sport, turizmus

Kedves Olvasó!

A rekreáció, sport és turizmus önálló tudományterület. Magazinunkban mégis egy címben szerepelnek, hiszen a rekreációs tevékenységek döntő többsége a sport általa turizmusban valósul meg.

Terveink szerint rovatunk segítséget nyújt magazinunk és/vagy azon kívül megjelent hasonló tartalmú írások, cikkek, tanulmányok helyes értelmezéséhez, kifejezések pontos használatához vagy éppen tudományos kutatómunka szakmailag hiteles elkészítéséhez.

TURIZMUS (Dr. Darabos Ferenc)

Turisztikai kereslet: Az emberek, potenciális turisták azon vállalkozással fedezett kívánsága, szándéka, hogy a motiváció szerinti meghatározott célok elérésére különböző szolgáltatásokat, árukat, idegenforgalmi termékeket meghatározott összegért megvegyenek (→ I).

Turisztikai kereslet elemei:

szabad rendelkezésű jövedelem
motiváció (→ AT)

A hivatásturizmus esetében sem a turista jövedelme, sem a szabadideje nem tekinthető a kereslet releváns tényezőjének (→ T).

Szabadidő: A turisztikai kereslet egyik alapvető meghatározó tényezője. A szabadidős turizmus szempontjából a munkával nem töltött idő nem áll mind rendelkezésre a turizmusban való eltöltésre. Ebből le kell vonni a normál életvitelhez szükséges időt, továbbá mindazon időtartamot, amelyet szükségessé tesz a kialakult életrend. Röviden tehát a turisztikai szempontból szabadon rendelkezésre álló idő, melynek két csoportja a heti szabadidő és a fizetett szabadság (→ I). Az ember a munka világából megmaradó részt lehetőleg racionálisan, szervezetteren és élményszerűen kívánja eltölteni. A szolgáltatók professzionálisan programozzák a szabadidőt, így a szabadidőipar mára piaci szereplővé vált (→ T).

Szabad rendelkezésű jövedelem: Az alapszükségletek kielégítésére felhasznált összjövedelemből fennmaradó rész (→ T).

Diszkrecionális jövedelem: Szabad rendelkezésű jövedelem (→ AT).

Motiváció: A turizmus alanyának indítéka, indító oka (→ I). A turista azon szándékai, amelyek őt arra készítik, hogy a turizmus valamelyik formájában részt vegyen, továbbá azokat a célokat, amelyeket a turizmus során el akar érni. Az indíték kiváltó oka a hiányérzetből fakadó vágy, azaz a szükséglet.

Irodalom:

Lengyel Miklós:

A turizmus általános elmélete 222 p. Dr. Lengyel Márton 2002 (→ AT)

Mishalkó Gábor:

Turizmológia. Akadémiai Kiadó Zrt. Budapest 2012. p. 266 (→ T)

Kolacsek András, Csók Csaba, Lengyel Márton, Hajdú Györgyné, Karbuczky Imre, Takács János, Tamás György, Moldován Tamás: Idegenforgalmi értelmező szótár 1981 (→ I)

SPORT (Dr. Szatmári Zoltán)

Adaptáció: alkalmazkodás. A környezeti létfeltételek megváltozása szükségképpen maga után vonja az élő szervezet anyagcseréjének megfelelő módosulását.

Az élő szervezet, mint meghatározott tulajdonságokkal rendelkező zárt anyagi rendszer, csak addig létezhetik, amíg minden adott időpontban az összes környezeti feltételekkel egyensúlyban marad; ha erre képtelenné válik, akkor az élő szervezet, mint ilyen, megszűnik létezni. Emberre vonatkoztatva: a környezeti hatások egyik részét a természeti környezet, másik igen jelentős részét pedig a társadalmi környezet adja. → Homeosztázis. (Gyetvai – Kecskeméti – Szatmári 158 p.)

Drive: Hajtóerő, késztetés. A pszichológia egyik alapfogalma.

Olyan belső feszültség, amely a szervezetet bizonyos céltárgyak keresésére irányítja, a céltárgyakhoz kapcsolódó sajátos viselkedéseket mozgósít. Az elsődleges, biológiailag megalapozott drive-ok egyik típusa hiányállapotból ered (homeosztatikussá: pl. éhség, szomjúság). Életünket számos másodlagos, szerzett drive irányítja. A drive-állapotok megszűnéséhez kapcsolódó minden inger s tevékenység vonzóvá válik számunkra, így tanuljuk meg pl. a pénz értékét, válik vonzóvá a tanulás vagy a munka. A drive a tanulás egyik alapja: azok a viselkedésminták rögzülnek, amelyek a drive-állapot csökkenését eredményezik. (Nádori, 35 p.)

Egyensúlyérzék: Koordinációs képesség, amely fontos feltétele a mozgásfeladatok célszerű és gyors megoldásának, amikor nagyon kicsi az alátámasztási felület, illetve nagyon bizonytalan az egyensúly fenntartásának lehetősége. Az egyensúlyérzék a felvett egyensúly fenntartásában, valamint a zavaró tényezők kiegyenlítésében játszik alapvető szerepet.

Mértékűl szolgálnak a következők:

- a megoldott feladat koordinációs bonyolultsága;
- változó feladatokhoz vagy helyzetekhez alkalmazkodás, az átállítódás időtartama;
- magas fokú egyensúlyt követő feladatok megtanulásának időtartama. (Nádori 43 p.)

Egyensúlyérzék: Koordinációs képesség, amely fontos feltétele a mozgásfeladatok célszerű és gyors megoldásának, amikor nagyon kicsi az alátámasztási felület, illetve nagyon bizonytalan az egyensúly fenntartásának lehetősége.

Az egyensúlyérzék a felvett egyensúly fenntartásában, valamint a zavaró tényezők kiegyenlítésében játszik alapvető szerepet. Mértékűl szolgálnak a következők:

- a megoldott feladat koordinációs bonyolultsága;
- változó feladatokhoz vagy helyzetekhez alkalmazkodás, az átállítódás időtartama;
- magas fokú egyensúlyt követő feladatok megtanulásának időtartama. (Nádori 43 p.)

Szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok: Olyan testrészmozdulataiból (alapforma) szerkesztett (stilizált) gyakorlatok, amelyeket általában ütemtartással (számolás, zenekísérettel); meghatározott módon; megszabott formák közül, edzéssegédeszköz nélkül, illetve edzéssegédeszközzel (gumikötél, kézisúlyzó, medicinlabda, bordásfal, társ stb.) végzünk. A szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok közé a szabad-, társas-, kéziszer-, előkészítő szer (pad-, számoly-, kötél- és bordásfalgyakorlatok tartoznak. (Nádori 117 p.)

Tehetség: az adottságok, képességek specifikus és optimális konstellációja. Valamely tevékenységhez szükséges adottságok és képességek halmazódása, egységbe szerveződése, amely a várható siker alapját képezheti.

A mindennapi szóhasználatban a tehetségen képességek együttesét értik, általában szellemi és testi teljesítményekre vagy sajátos teljesítményekre, például sportteljesítményekre. Eszerint a tehetség a tevékenység egyik feltétele, de a tevékenység folyamán is differenciálódik, fejlődik.

A tehetség alapjául szolgáló született adottságok felszínre jutása, tökéletesedése érdekében természetesen edzésekre, céltudatos képzésre, nevelésre van szükség.

A szakemberek olyan egyént tartanak tehetségesnek, aki átlagon felül fejlődőképességgel rendelkezik valamely adottságban. (Nádori 127 p.)

Irodalom:

Gyetvai György – Kecskeméti Petri Adrienn – Szatmári Zoltán (2008): Testkultúra elméleti és kutatómódszertani alapfogalmak. Jegyzet JGYPK Kiadó, Szeged.

Nádori László (2005): Edzés, versenyzés címszavakban. Dialóg Campus Kiadó. Budapest–Pécs.

REKREÁCIÓ (Dr. Fritz Péter)

Fizioterápia: az orvosi terápia legősibb ága, gyógymód, amely a természetes, elsősorban fizikai energiákat használja fel a gyógyításhoz. Felosztható: tevékenység, élettani hatás, valamint cél alapján. A fizio szó görög eredetű. „Füsz” – természetet, a terápia – gyógyítást jelent. (Fritz, 2015)

Fizioterápia: szűkebb fogalom, mint a fizioterápia, a gyógykezelésben csak fizikai energiákat alkalmaz. (Fritz, 2015)

Fotográfia: a fény által közvetített képi információk rögzítése technikai eszközök (fényképezőgép, fényérzékeny anyag stb.) segítségével. (Fritz, 2015)

Fototerápia/helioterápia: napfénykezelés mesterségesen előállított komponensei, az UV sugárzás, a látható fény, valamint a lézersugárzás tartozik ebbe a csoportba. (Fritz, 2015)

Gyertyameditáció: különféle problémákra más-más színű gyertyák melletti meditációkat javasolnak. Piros gyertyát az energiaszint emelésére, kéket a lelki problémák megoldására, a félelmek legyőzésére, zöld gyertyát az anyagi gondok megoldására. Önbizalom erősítésére aranyszínűt, a boldogság megteremtésére, a szerencsétlenség elkerülésére ezüstszínűt. A fehér gyertya a türelmetlenséget fogja vissza, a narancsszínű megvilágítja a nehézségeket, segíti a tisztánlátást, szellemileg és lelkileg felrészit. A sárga gyertya lazává, könnyebbé tesz. (Fritz, 2015)

Irodalom:

Fritz Péter (2015): Szellemi rekreáció (Rekreáció mindenkinek). Dialóg Campus Kiadó, Budapest